

LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1246 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. IX-1929 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 13, 14 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. VII-602 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. IX-709 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl į pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018-12-31 raštas Nr. 18-13851		
<i>Dėl Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatymo Nr. I-1246 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas):</i>		
1.	16. Siūlytina keičiamą įstatymą papildyti bendro pobūdžio nuostata – Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937, 18.8 papunktyje nurodyta sąlyga („Nuostata, kad prieš licencijos galiojimo sustabdymą, jeigu nustatyti trūkumai – neesminiai licencijuojamą veiklą reguliuojančių teisės aktų pažeidimai ar nekeliantys rizikos pažeisti svarbius visuomenės interesus, licencijos turėtojas turi būti įspėjamas apie numatomą taikyti poveikio priemonę <...>“).	Iš dalies atsižvelgta. Patikslintas Projekto 8 straipsnis (buvęs projekto 7 straipsnis): kur yra nurodyti neesminiai pažeidimai, kuriuos galima pašalinti, nustatytas ir įspėjimas (pvz., 2, 4 p.). Tuo atveju, jei pažeidimai yra esminiai ir jų negalima pašalinti (pvz., 3, 5, 7 p.) poveikio priemonės taikomos licencijos turėtojo neįspėjus.
2.	21. Keičiamo įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje įpareigojama <i>papildomai kelti kvalifikaciją</i> , jei licencijos galiojimas sustabdytas nurodytais pagrindais. Tačiau manytina, kad ne visi iš nurodomų pagrindų yra susiję su profesinės kvalifikacijos tobulinimu. Keičiamo įstatymo 10 straipsnio 4-12 punktuose numatomi atvejai (paaiškinti aplinkybes priežiūros institucijai, pranešti teisėsaugoms institucijoms apie sužalotus pacientus, tvarkyti dokumentus, atlikti kitas pareigas ir pan.) ne visais atvejais yra susiję su odontologo ar burnos priežiūros specialisto profesine kvalifikacija. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti ir nustatyti aktualius ir pagrįstus atvejus, kai odontologas ar burnos priežiūros specialistas turėtų pareigą kelti profesinę kvalifikaciją.	Neatsižvelgta. Keičiamo įstatymo 11 straipsnio (buv. 10 str.) 4-12 punktuose numatomi atvejai (paaiškinti aplinkybes priežiūros institucijai, pranešti teisėsaugoms institucijoms apie sužalotus pacientus, tvarkyti dokumentus, atlikti kitas pareigas ir pan.) <u>visais</u> atvejais yra susiję su odontologo ar burnos priežiūros specialisto profesine kvalifikacija plačiąja prasme, t. y. ne su jo kaip specialisto mediciniais gebėjimais, tačiau su bendraisiais gebėjimais ir pareigomis, kurios yra susiję su etika, vertybiniais dalykais. Licencijos galiojimas šiuo pagrindu - 8 str. (buv. 7 str.) 1 d. 7 p. pagrindu būtų priimamas dėl kartotinio šių pareigų pažeidimo, todėl ir profesinė kvalifikacija turės būti keliama su šiomis pareigomis tiesioginiai susijusioje srityje. Be to pagal 8 str. (buv. 7 str.) struktūrą šiuo pagrindu (8 str. (buv. 7 str.) 1 d. 7 p.)) sustabdžius licencijos galiojimą, licencijos sustabdymo panaikinimo pagrindas yra būtent profesinės kvalifikacijos kėlimas ir tai įrodančių dokumentų pateikimas licencijas išduodančiai institucijai (8 str. (buv. 7 str.) 7 d. 2 p.)

3.	<p>22. Keičiamo įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje (taip pat ir 8 straipsnio 2 dalyje) nėra apibrėžta, kokios <i>visos kitos licencijos</i> turimos omenyje. Be to, manytina, kad nėra teisiškai pagrįsta sustabdyti tam tikros licencijos galiojimą ar atsisakyti išduoti kitas licencijas tik tokiu pagrindu, jei yra <i>kitos</i> licencijos sustabdymo pagrindų. Atitinkamai konkrečių licencijų galiojimo sustabdymo ar atsisakymo jas išduoti pagrindai turėtų būti įtvirtinami atitinkamą licencijuojamą veiklą reguliuojančiuose įstatymuose.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Minimuose straipsniuose kalbama tik apie visas odontologinės praktikos licencijas ir burnos priežiūros praktikos licencijas. Projekto 5 str. 3 dalyje siekiant glaustumo įvestas trumpinys „licencija“. Todėl šios nuostatos nėra taikomos pagal kitus įstatymus išduodamoms licencijoms.</p> <p>Keičiamo įstatymo 8 str. (buv. 7 straipsnio) 6 dalyje nurodytas pagrindas kalba apie 8 str. (buv. 7 str.) 1 d. 7 p. pagrindą, kurio esmė kartotinis 11 straipsnio (buv. 10 str.) 4-12 punktuose pareigų nevykdymas. Šios pareigos yra universalios, todėl pvz. jei gydytojas odontologas, turintis odontologijos praktikos licenciją verstis pagal gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją bei odontologijos praktikos licenciją verstis pagal gydytojo periodontologo profesinę kvalifikaciją nepagarbiai elgiasi su pacientais yra tikslinga stabdyti abi jo licencijas ir nėra svarbu, kad pats pareigos nesilaikymo faktas nustatytas šiam asmeniui verčiantis tik pagal gydytojo periodontologo profesinę kvalifikaciją.</p> <p>Atsižvelgta į pastabą dalyje dėl Projekto 9 straipsnio (buvusi 8 straipsnio) 2 dalies, joje paliekant tik tuos pagrindus, kurie dėl savo bendrumo yra pagrindas visų odontologinės praktikos ir burnos priežiūros praktikos licencijų sustabdymui.</p>
4.	<p>25. Keičiamo įstatymo 7 straipsnio 9 dalyje nustatomas asmenų, <i>turinčių teisę kreiptis į priežiūros instituciją</i> dėl licencijų sustabdymo, sąrašas. Siūlytina paaiškinti priežastis, kodėl yra ribojamas asmenų, kurie galėtų keiptis į priežiūros instituciją, ratas ir kokių tikslų šiuo ribojimu yra siekiama. Manytina, kad į priežiūros instituciją su skundais ar aktualia informacija, kurią patikrinusi priežiūros institucija galėtų priimti sprendimą dėl galimo licencijos galiojimo sustabdymo, jei būtų 7 straipsnio 1 dalyje nustatyti pagrindai, turėtų galėti kreiptis visi fiziniai ir juridiniai asmenys (taip pat žr. 8 straipsnio 3 dalį).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>8 (buv. 7) straipsnio 9 dalyje išplėstas besikreipiančių asmenų ratas, teisė kreiptis numatyta visiems juridiniams asmenims kartu dėl tam tikrų išskirtinių jų kompetencijų paliekant tam tikrų asmenų grupių išvardijimą.</p> <p>Paliekamas ribojimas fiziniams asmenims siekiant sisteminio teisės aktų taikymo. Fizinių asmenų prašymai (skundai) dėl asmens sveikatos priežiūros specialistų licencijų galiojimo sustabdymo ir panaikinimo paprastai yra susiję su jiems ar jų artimiesiems teiktomis asmens sveikatos priežiūros paslaugomis. Pažymėtina, kad vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 23 str. nuostatomis pacientai į pacientų teises ginančias valstybines institucijas gali kreiptis tik</p>

		nepatenkinti jų skundų nagrinėjimu asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Taigi Akreditavimo tarnyba, vadovaudamasi Sveikatos sistemos įstatymo 75 str. ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo III dalimi, atlikdama pacientų skundų tyrimą atlieka asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės patikrinimą, kurio metu kompleksiskai įvertina visus konkrečiam pacientui teiktų paslaugų komponentus, įskaitant ir gydytojų bei kitų sveikatos priežiūros specialistų veiką ir taiko poveikio priemones. Taigi nėra tikslinga fiziniams asmenims nustatyti tiesioginio kreipimosi galimybės būtent dėl licencijos galiojimo ir panaikinimo, nes tai konkuruotų su aukščiau nurodytu reglamentavimu, kuris užtikrina jų teisių bei teisėtų interesų apsaugą.
5.	26. Keičiamo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 1 sakinį siūlytina formuluoti, atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalyje nurodytus galimus priimti sprendimus: iš esmės Profesinės kompetencijos vertinimo komisija sprendžia, <i>ar buvo padaryta šiurkšti odontologijos praktikos klaida ar burnos priežiūros praktikos klaida.</i>	Neatsižvelgta. Pastebėjimas, kad Profesinės kompetencijos vertinimo komisija iš esmės sprendžia dėl <i>odontologijos praktikos ar burnos priežiūros praktikos klaidos</i> teisingas, tačiau keičiamo įstatymo 12 str. (buv. 11 straipsnio) 1 dalies 1 sakinį tikslinga palikti nepakeistą, nes dabartinė jo formuluotė išvardija konkrečias aplinkybes, nustato konkrečius požymius, suteikiančius prielaidą galimai praktikos klaidai ir nustatančius aiškų pagrindą, kada licencijas išduodanti institucija gali kreiptis į Profesinės kompetencijos vertinimo komisiją. Šioje dalyje nurodyti subjektai tik įtaria, kad tam tikri veiksmai <i>galėtų</i> būti susiję (galėjo lemti arba lėmė) su žala ar pavojumi pacientų sveikatai, bet jie pačios žalos, pavojaus ar ryšio tarp jų bei veiksmų nenustato. Tuo tarpu atitinkamos praktikos klaidos ir šiurkščios praktikos klaidos sąvokose (2str. 3, 16, 22 ir 23 d.) nurodyta, kad tiek žala, tiek pavojus yra sukeltas . Tad komisija vertina, ar tikrai veiksmai sukėlė pavojų arba žalą. Taigi 1 d. yra platesnis veiksmų ratas nei šiurkščios klaidos ar klaidos sąvokoje.
<i>Dėl Lietuvos Respublikos odontologų rūmų įstatymo Nr. IX-1929 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17 straipsnių pakeitimo ir 13, 14 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Odontologų rūmų įstatymo projektas):</i>		
6.	1. Odontologų rūmų įstatymo projektu atsisakant privalomos narystės Lietuvos Respublikos odontologų rūmuose (toliau – Rūmai), Rūmai savo funkcijas pagal Lietuvos Respublikos odontologų rūmų įstatymo (toliau – Rūmų įstatymas) 4 straipsnį (pavyzdžiui, vykdyti profesinių pareigų atlikimo, Odontologų	Atsižvelgta iš dalies (įvertinta ir aiškinamajame rašte pateikta) Gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų profesinių pareigų, nurodytų projekto 11 straipsnyje, tarp

profesinės etikos kodekso laikymosi kontrolę ir kt.) galės vykdyti ne visų odontologų ir burnos priežiūros specialistų atžvilgiu (kaip yra pagal galiojantį teisinį reguliavimą), o tik savo *narių atžvilgiu*. Kadangi Projekte dėstomame Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatyme odontologų ir burnos priežiūros specialistų pareigų atlikimo ir Odontologų profesinės etikos kodekso laikymosi kontrolė aiškiai nepavedama vykdyti naujai licencijas išduodančiai institucijai, manytina, kad atsisakius privalomos narystės Rūmuose galėtų būti neužtikrinamas vienodų sąlygų (reikalavimų) laikymasis verčiantis odontologijos praktika ir burnos priežiūros praktika. Tokiu atveju galėtų būti pažeistas lygiateisiškumo principas, nes odontologų ir burnos priežiūros specialistų, nesančių Rūmų nariais, kontrolės dėl tinkamo savo profesinių pareigų atlikimo, Odontologų profesinės etikos kodekso nuostatų laikymosi tam tikroje apimtyje nevykdytų nei Rūmai, nei licencijas išduodanti institucija. Šiame kontekste taip pat siūlytina įvertinti ir aiškinamajame rašte pateikti papildomos informacijos dėl Odontologų rūmų 2018 m. gruodžio 13 d. rašte Nr. 18/01-497 išdėstytų argumentų, susijusių su siūlymu išlaikyti privalomą narystę Rūmuose.

kurių ir pareiga laikytis odontologo ar burnos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, priežiūrą vadovaujantis Odontologinės praktikos įstatymu atliks licencijas išduodanti institucija – Akreditavimo tarnyba. Laikytis etikos reikalavimų yra visų gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų pareiga. Pagal Sveikatos sistemos įstatymo 81 str., asmens sveikatos priežiūros įstaigų medicinos etikos komisijos prižiūri, kaip asmens sveikatos priežiūros specialistai laikosi medicinos etikos reikalavimų. Šio įstatymo 80 str. nustatyta, kad Lietuvos bioetikos komitetas atlieka Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo 21 straipsnyje nurodytas funkcijas. Viena iš šių funkcijų yra prižiūrėti, kaip sveikatos priežiūros specialistai ir įstaigos, teikiančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, laikosi bioetikos reikalavimų. Kadangi laikytis profesinės etikos reikalavimų yra gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų pareiga, tai už jos kartotinį nesilaikymą Odontologijos praktikos įstatyme numatytas licencijos sustabdymas, kurį vykdys licencijas išduodanti institucija.

Taigi aukščiau nurodytas teisinis reglamentavimas yra pakankamas, kad užtikrintų gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų etikos reikalavimų vykdymo priežiūrą ir jis taikomas visiems šiems specialistams vienodai.

Odontologų rūmų 2018 m. gruodžio 13 d. rašte Nr. 18/01-497 nekorektiškai interpretuojamos Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 7 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Antstolių įstatymo 45 straipsnio 3, 5 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuostatos, nurodant, kad nesant privalomos narystės nebebus galima užtikrinti profesinės veiklos kontrolės ir vienodų profesinės etikos standartų laikymąsi.

Profesinės veiklos kontrolė bus daug efektyvesnė, nes tą funkciją vykdys licencijas išduodanti institucija, kuri ir pagal dabartinį teisinį reglamentavimą jau vykdo visų asmens sveikatos priežiūros įstaigų, įskaitant odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigas, teikiamų

		<p>paslaugų priežiūrą, t. y. ir tų paslaugų, kurias teikia ir gydytojai odontologai bei burnos priežiūros specialistai. Vienodų profesinės etikos standartų priežiūra, kaip jau minėta, yra viena iš Lietuvos bioetikos komiteto funkcijų. Odontologų rūmai, kaip gerai organizuota profesinė organizacija, gali ir toliau rūpintis savo narių etikos klausimais.</p> <p>Dėl lygiateisiškumo atkreiptinas dėmesys, kad gydytojai odontologai ir burnos priežiūros specialistai yra tik vieni iš asmens sveikatos priežiūros specialistų. Kiti asmens sveikatos priežiūros specialistai (pvz. gydytojai, slaugytojai, akušeriai) neturi privalomos narystės savo profesinėse organizacijose. Taigi teik keičiant Odontologų rūmų įstatymą, tiek Odontologijos praktikos įstatymą, kaip tik ir siekiama vienodo visų asmens sveikatos priežiūros specialistų veiklos reguliavimo.</p>
7.	2. Pastebėtina, kad Odontologų rūmų įstatymo projekto 4 straipsniu atsisakant Rūmų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies šiame įstatyme nebelineka įstojimo į Rūmus tvarkos ir momento. Siūlytina Odontologų rūmų įstatymo projektą papildyti šiomis nuostatomis bei atvejais, kai gali būti atsisakoma įrašyti odontologą į Rūmų narių sąrašą.	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>Keičiamo Odontologų rūmų įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje papildomai numatyta, kad „Odontologų įrašymo į Rūmų narius tvarką, įskaitant atsisakymo įrašyti į Rūmų narius atvejus, nustato Rūmų statutas“.</p>
Lietuvos Respublikos odontologų rūmų 2018-12-13 raštas Nr. 18/01-497		
8.	<p>PROJEKTAI PRIEŠTARAUJA VALSTYBĖS STRATEGIJAI PROFESINĖS SAVIVALDOS SRITYJE IR VALSTYBĖS PRIIMAMIEMS SPRENDIMAMS</p> <p>Projektų aiškinamajame rašte yra teigiama, kad „viešojo administravimo įgaliojimai, susiję su odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų bei odontologų ir burnos priežiūros specialistų praktikos licencijavimu (valstybės politikos asmens sveikatos priežiūros srityje įgyvendinimu), turėtų būti pavesti Akreditavimo tarnybai“, kadangi:</p> <p>(i) „Odontologų rūmų, kaip juridinio asmens, teisinė forma yra asociacija. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas asociacijos veiklos tikslas – koordinuoti asociacijos narių veiklą, atstovauti asociacijos narių interesams ir juos ginti ar tenkinti kitus viešuosius interesus“;</p> <p>(ii) „Odontologų rūmai kaip asociacija licencijuodama savo narius gydytojus odontologus ir burnos priežiūros specialistus – ir vykdydama jų licencijuojamos veiklos priežiūrą nuolat yra galimo viešųjų ir privačių interesų konflikto grėsmės situacijoje.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Argumentai nepagrįsti ir nekorektiški.</p> <p>Pirmiausia pažymėtina, kad, nėra tokio oficialaus dokumento kaip „Valstybės strategija profesinės savivaldos srityje“, Aiškinamajame rašte, taip pat ir rašte, kuriuo buvo teikiami projektai derinti suinteresuotoms institucijoms nėra nurodoma, kad draudžiama ar teisiškai neįmanoma viešojo administravimo funkcijų perduoti asociacijai, tačiau pateikiami faktai ir argumentai, kad šiuo – Odontologų rūmų atveju esamas reglamentavimas yra nepasiteisinęs ir keistinas.</p> <p>Kas dėl valstybės strategijos, tai būtent Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginiame dokumente - Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus</p>

Šie teiginiai yra klaidingi ir neatitinka valstybės strategijos profesinės savivaldos srityje.

Rūmai atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau — LR VAĮ) numatoma, kad viešojo administravimo subjektais gali būti ne tik valstybės ir savivaldybės subjektai, bet ir asociacijos. Viešojo administravimo subjektais laikomos tik asociacijos, įgaliotos atlikti viešąjį administravimą.

Viešojo administravimo įgaliojimai asociacijoms suteikiami šia tvarka:

- (i) įstatymu;
- (ii) tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu;
- (iii) ratifikuota tarptautine sutartimi;
- (iv) įstatymų įgaliotos valstybės ar savivaldybės institucijos priimtu teisės aktu.

Suteikiant asociacijai viešojo administravimo įgaliojimus, teisės akte turi būti nurodyta konkreti veikianti ar numatoma steigti asociacija — jos pavadinimas, paskirtis, teisinė forma, santykiai su kitais viešojo administravimo subjektais ir kt., taip pat nurodomi asociacijai suteikiami viešojo administravimo įgaliojimai.

Rūmai atkreipia dėmesį, kad be LR VAĮ Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme (toliau — ABTĮ) įtvirtinta viešojo administravimo subjektų samprata, kurią patenka ir viešojo administravimo įgaliojimus turinčios asociacijos. Lietuvos teisės doktrinoje nurodoma, kad paminėtos LR VAĮ nuostatos įtvirtina funkcinę viešojo administravimo subjekto sampratą. Funkcinė samprata reiškia tai, kad **konkreto asmens priskyrimą viešojo administravimo subjektams lemia ne teisinė forma ar priskirtinumas valstybės ar savivaldybės institucinei sistemai, o būtent faktinis teisės aktų jam nustatytų funkcijų pobūdis.**

Tam, kad konkreti asociacija būtų laikoma viešojo administravimo subjektu, jai nustatyta tvarka turėtų būti pavesta vykdyti bent vieną iš Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintų viešojo administravimo veiklos rūšių:

- (i) priimti administracinius sprendimus;
- (ii) kontroliuoti įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimą;
- (iii) teikti įstatymų nustatytas administracines paslaugas;
- (iv) administruoti viešųjų paslaugų teikimą ar;
- (v) vykdyti viešojo administravimo subjekto vidaus administravimą.

Pabrėžtina, kad Rūmai atitinka aptariamus požymius (viešojo administravimo įgaliojimai suteikti įstatymu, priimami administraciniai sprendimai, kontroliuojamas įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimas, teikiamos įstatymuose nustatytos administracinės

įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, 59 p., yra numatyta, kad siekiama apriboti viešojo administravimo įgaliojimų suteikimą asociacijoms.

Visiškai nepagrįstas yra Odontologų rūmų pastebėjimas, kad „teikiant siūlymą perduoti Rūmų viešojo administravimo funkcijas kitai institucijai, turi būti išrešti visi gretutiniai klausimai (darbo vietų perkėlimo, sistemų perėmimo, turto valdymo ir pan.)“. Pagal Lietuvos Respublikoje galiojantį teisinį reglamentavimą nėra įmanoma iš Odontologų rūmų į valstybės instituciją perkelti darbo vietų ar jų sukaupto turto.

Kartu pastebėtina, kad projektais sprendžiamas klausimas dėl licencijavimo proceso tęstinumo - Projektų įgyvendinimo nuostatose yra numatyta, kad Lietuvos odontologų rūmai per 14 dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos perduoda visus duomenis ir dokumentus, susijusius su odontologijos praktikos, burnos priežiūros praktikos ir odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų licencijų išdavimu, licencijų galiojimo sustabdymu, licencijų galiojimo sustabdymo panaikinimu ir licencijų galiojimo panaikinimu.

paslaugos, atliekamas vidaus administravimas) ir jau 14 metų vykdo valstybės deleguotas funkcijas (viešojo administravimo įgaliojimus).

Šiuolaikinėje teisės doktrinoje, kurią valstybę aktyviai taiko savo veikloje, laikomasi pozicijos, kad LR VAI įtvirtinta galimybė perduoti viešojo administravimo funkcijų vykdymą ir kitiems subjektams yra visiškai pagrįsta ir atitinkanti gerąją užsienio valstybių praktiką.

Paminėtina tai, kad LR VAI įtvirtinta funkcinė viešojo administravimo subjektų samprata ir numatytas tam tikrus įgaliojimus turinčių asociacijų priskyrimas viešojo administravimo subjektų sistemai yra suderinamas su oficialia konstitucine doktrina ir turi konstitucinius pagrindus. Plačiau apie tai vertinimo ataskaitos II dalyje.

Kalbant apie šiuo metu esamą valstybės strategiją profesinės arba funkcinės savivaldos srityje, yra nustatyta ir patvirtinta itin daug teisinio reguliavimo, įvedančio profesinę savivaldą, kaip Rūmai, ir suteikiančią šiai savivaldai viešojo administravimo įgaliojimus. Tokiems teisės aktams priskirtini:

- (i) Lietuvos šaulių sąjungos įstatymas;
- (ii) Visuomenės informavimo įstatymas;
- (iii) Pramonės, prekybos ir amatų rūmų įstatymas;
- (iv) Advokatūros įstatymas;
- (v) Notariato įstatymas;
- (vi) Antstolių įstatymas;
- (vii) Audito įstatymas;
- (viii) Odontologų rūmų įstatymas;
- (ix) Draudimo įstatymas;
- (x) Architektų rūmų įstatymas;
- (xi) Transporto priemonių savininkų ir valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymas;
- (xii) Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymas;
- (xiii) Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas;
- (xiv) Profesinių pensijų kaupimo įstatymas;
- (xv) Kredito unijų įstatymas;
- (xvi) Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas;
- (xvii) Atliekų tvarkymo įstatymas;
- (xviii) Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas;
- (xix) Vartotojų teisių gynimo įstatymas;
- (xx) Medžioklės įstatymas.

Visuose šiuose teisės aktuose yra akivaizdžių profesinės arba funkcinės savivaldos apraiškų, įskaitant privalomos narystės elementą.

Rūmai atkreipia dėmesį, kad:

	<p>(i) vieno iš profesinių savivaldų stiprinimas (privalomos narystės institutas) ir viešojo administravimo funkcijų perdavimas iš valstybės įvyko 2018 metais, kai Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 pakeitimo įstatymą, kuriuo įtvirtino privalo narystę Draudimo brokerių rūmuose ir delegavo šiems rūmams atitinkamas valstybės (viešojo administravimo funkcijas). Šis reguliavimas įsigaliojo nuo 2018 m. gegužės 3 d.;</p> <p>(ii) 2014 metais Lietuvos teisės institutas atliko mokslinę analizę dėl Architektų rūmų veiklos teisinio reguliavimo (interaktyvus priėjimas prie šios ataskaitos https://drive.google.com/file/d/OB-weBzQJ2f94UElVRDI0U3hBVfkiview?usp=sharing). Šioje ataskaitoje pateiktas kompetentingos ir kvalifikuotos Lietuvos teisininkų mokslininkų grupės įvertinimas dėl profesinės savivaldos ir jai patikėtų funkcijų aktualus ir Projektų nagrinėjimo atveju.</p> <p>Papildomai Rūmai atkreipia dėmesį, kad šiuo metu išsamiausias šaltinis, pateikiantis asociacijų, kurios laikomos viešojo administravimo subjektais, pavyzdžius yra pastarųjų dešimties metų administracinių teismų ir administracinių ginčų komisijos praktika. Antai, Vyriausioji administracinių ginčų komisija savo praktikoje ne kartą pasisakė ir nuosekliai pripažino Rūmus viešojo administravimo subjektu, konstatuodama, kad Rūmų veikla reguliuojama įstatymu, o taip pat Rūmai yra patvirtinę asmenų aptarnavimo rūmuose tvarką, kurioje numatyta, kad jie laikosi Viešojo administravimo įstatymo procedūrų.</p> <p>Apibendrinant šioje dalyje išdėstytą, darytina išvada, kad:</p> <p>(i) Projektai iš esmės prieštarauja valstybės vykdomai, skatinamai ir vystomai profesinės savivaldos plėtros ir stiprinimo politikai;</p> <p>(ii) Teikiant siūlymą perduoti Rūmų viešojo administravimo funkcijas kitai institucijai, turi būti išrešti visi gretutiniai klausimai (darbo vietų perkėlimo, sistemų perėmimo, turto valdymo ir pan.). Nei vieno šių klausimų nei Projektuose, nei lydinčiuose dokumentuose nėra aptarta.</p>	
9.	<p>(II) PROJEKTAI PRIEŠTARAUJA LRKT DOKTRINAI</p> <p>LRKT savo jurisprudencijoje yra nurodęs, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (toliau — Konstitucija) vartojama sąvoka „institucija“ apima ne tik valstybės (valstybines) institucijas – ji turi ir platesnę prasmę, nes tam tikrais atvejais taip yra vadinamos ir nevalstybinės institucijos. Taip yra dėl tos priežasties, kad valstybė tam tikra apimtimi gali vykdyti savo funkcijas per</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nei Projektais, nei jų lydimaisiais dokumentais nėra prieštaraujama Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo doktrinai, nėra nurodoma, kad draudžiama ar teisiškai neįmanoma viešojo administravimo funkcijų perduoti asociacijai.</p>

kitas (ne valstybės) institucijas, kurioms pagal įstatymus yra pavesta (patikėta) vykdyti tam tikras valstybės funkcijas arba kurios tam tikromis įstatymuose apibrėžtomis formomis ir būdais dalyvauja vykdamas valstybės funkcijas.

LRKT yra detalizavęs, kaip tokios kitos (ne valstybės) institucijos dalyvauja vykdamas valstybės funkcijas: tokiu atveju jos vykdo viešąjį administravimą ir (arba) teikia viešąsias paslaugas, šitaip garantuodamos viešąjį interesą. Tokioms ne valstybės institucijoms galima priskirti ir asociacijas, įgaliotas vykdyti viešąjį administravimą. Konstituciniais asociacijų, galiotų vykdyti viešąjį administravimą, veiklos pagrindais reikėtų laikyti Konstitucijos nuostatas, apibrėžiančias valstybės institucijų sistemą bei reikalavimus šių institucijų veiklai.

Asociacijų, įskaitant, bet neapsiribojant Rūmus, įgaliotų vykdyti viešąjį administravimą, reguliavimui yra reikšmingas ir kitas konstitucinis aspektas — atsakingo valdymo principas. LRKT šį principą apibrėžia plačiai, nurodydamas, kad valstybės pareigūnai, vykdamas funkcijas įgyvendinant valstybės valdžią, visi asmenys, priimančys visuomenei ir valstybei reikšmingus sprendimus, turi veikti vadovaudamiesi Konstitucija, teise, Tautos ir Lietuvos valstybės interesais.

LRKT jurisprudencijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas specifiškai viešojo administravimo kontekste reiškia, kad viešojo administravimo veikloje turi būti paisoma nustatytų valstybės valdžios institucijų įgaliojimų bei iš Konstitucijos kylančių tinkamo teisinio proceso reikalavimų, kurie iš esmės reiškia viešojo administravimo procedūrų laikymąsi. To galima pasiekti tik tuo atveju, jeigu visi viešojo administravimo veiksmus atliekantys asmenys yra įtraukiami į viešojo administravimo institucinę sistemą ir taip įpareigojami laikytis LR VAI.

Atkreiptinas dėmesys, kad Rūmai atitinka šiuos reikalavimus, yra įtraukti į Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos kontroliuojančių institucijų sąrašus, laikosi LR VAI reikalavimų ir priima atitinkamus sprendimus.

Be to, įžvelgtinas tiesioginis prieštaravimas tarp Projektų ir LRKT doktrinos. Antai, LRKT 2008 m. sausio 7 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Antstolių įstatymo 45 straipsnio 3, 5 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pabrėžiama, kad visuotinai — ne tik Lietuvoje — pripažįstama, kad tokios valstybės kontroliuojamos profesijos kaip antstolio ir kt. (beje, ne vien teisinės profesijos) suponuoja:

- (i) **atitinkamos profesijos savireguliaciją ir atitinkamą savivaldos sistemą, kuri apima visą šią profesiją (visus ja besiverčiančius asmenis) ir užtikrina atstovavimą tai profesijai (ja besiverčiantiems asmenims) esant santykiams su valstybės ir savivaldos institucijomis bei tarptautiniu lygiu kvalifikacijos tobulinimo organizavimą;**

Taip pat pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas 2013 m. gegužės 16 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo ir jo pakeitimo įstatymo kai kurių nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nurodė, kad „valstybė privalo sudaryti teises ir organizacines prielaidas veikti tokiai sveikatos apsaugos sistemai, kuri užtikrintų kokybišką ir visiems prieinamą sveikatos priežiūrą <...> vykdydamos šią konstitucinę funkciją **valstybės sveikatos politiką formuojančios ir įgyvendinančios valstybės institucijos**, be kita ko, **turi <...> prižiūrėti sveikatinimo veiklą**, kontroliuoti sveikatos priežiūros paslaugų ir vaistų kokybę“, „valstybė taip pat privalo prižiūrėti visų sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ir kontroliuoti jų teikiamų paslaugų kokybę“.

Taigi Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas konkrečiai pasisakydamas apie sveikatos priežiūros veiklą kalba, kad priežiūros veiklą turi prižiūrėti ne „institucijos“, o būtent „**valstybės institucijos**“.

Nepagrįsti argumentai, kad *nesant privalomai narystei tam tikrose valstybės kontroliuojamų profesijų asociacijose, ta profesija besiverčiantys asmenys galėtų išvengti atitinkamos profesinės veiklos kontrolės, o tai skatintu vienodų profesinės etikos standartu nesilaikymą*.

Etikos reikalavimų laikytis yra visų gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų pareiga. Pagal Sveikatos sistemos įstatymo 81 str., asmens sveikatos priežiūros įstaigų medicinos etikos komisijos prižiūri, kaip asmens sveikatos priežiūros specialistai laikosi medicinos etikos reikalavimų. Šio įstatymo 80 str. nustatyta, kad Lietuvos bioetikos komitetas atlieka Lietuvos Respublikos biomedicininų tyrimų etikos įstatymo 21 straipsnyje nurodytas funkcijas. Viena iš šių funkcijų yra prižiūrėti, kaip sveikatos priežiūros specialistai ir įstaigos, teikiančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas,

(ii) vienodus profesinės etikos standartus ir jų laikymosi kontrolę;
 (iii) kitokią įstatymų reikalaujamą tos profesijos asmenų veiklos kontrolę.
 Teismas akcentuoja, kad tokios savireguliacijos ir savivaldos sistemos nebuvimas, labai apsunkintų atitinkamų funkcijų, kurių vykdymą valstybė privalo užtikrinti, įgyvendinimą. Todėl, nesant privalomai narystei tam tikrose valstybės kontroliuojamų profesijų asociacijose, ta profesija besiverčiantys asmenys galėtų išvengti atitinkamos profesinės veiklos kontrolės, o tai skatintu vienodų profesinės etikos standartu nesilaikymą.
 Teismas pasisakė, kad įstatymu gali būti nustatytas toks teisinis reguliavimas, kad buvimas tokios asociacijos nariu būtų būtina vertimosi atitinkama profesine veikla sąlyga.

laikosi bioetikos reikalavimų. Kadangi laikytis profesinės etikos reikalavimų yra gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų pareiga, tai už jos kartotinį nesilaikymą Odontologijos praktikos įstatyme numatytas licencijos sustabdymas, kurį vykdys licencijas išduodanti institucija.

Taigi aukščiau nurodytas teisinis reglamentavimas yra pakankamas, kad užtikrintų gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų etikos reikalavimų vykdymo priežiūrą ir jis taikomas visiems šiems specialistams vienodai.

Odontologų rūmų 2018 m. gruodžio 13 d. rašte Nr. 18/01-497 nekorektiškai interpretuojamos 2008 m. sausio 7 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Antstolių įstatymo 45 straipsnio 3, 5 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuostatos, suvedant į tai, kad nesant privalomos narystės Odontologų rūmuose nebebus galima užtikrinti profesinės veiklos kontrolės ir vienodų profesinės etikos standartų laikymąsi.

Kas dėl profesinės veiklos kontrolės tai ji bus efektyvesnė, nes tą funkciją vykdys licencijas išduodanti institucija, kuri ir pagal dabartinį teisinį reglamentavimą jau vykdo visų asmens sveikatos priežiūros įstaigų, įskaitant odontologines priežiūros (pagalbos) įstaigas, teikiamų paslaugų priežiūrą, t.y. ir tų paslaugų, kurias teikia ir gydytojų odontologų bei burnos priežiūros specialistai.

Kas dėl vienodų profesinės etikos standartų priežiūros laikymosi, tai ji, kaip jau minėta, yra viena iš Lietuvos bioetikos komiteto funkcijų. Odontologų rūmai, kaip gerai organizuota profesinė organizacija gali ir toliau rūpintis savo narių etikos klausimais.

Kas dėl lygiateisiškumo, tai atkreiptinas dėmesys, kad gydytojai odontologai ir burnos priežiūros specialistai yra tik vieni iš asmens sveikatos priežiūros specialistų. Kiti asmens sveikatos priežiūros specialistai (pvz. gydytojai, slaugytojai, akušeriai) neturi privalomos narystės savo profesinėse organizacijose. Taigi teik keičiant Odontologų rūmų įstatymą, tiek Odontologijos praktikos įstatymą, kaip tik ir siekiama vienodo visų asmens sveikatos priežiūros

		specialistų veiklos reguliavimo.
10.	<p>(III) PROJEKTAI KELIA ABEJONIŲ DĖL SIŪLOMO REGULIAVIMO POKYČIŲ OBJEKTIVUMO IR PAGRISTUMO</p> <p>Rūmai, susipažinę su Projektų lydinčiais dokumentais, nerado jokių objektyvių bei pagrįstų argumentų bei motyvų (nenurodoma, kodėl Rūmų veikla laikytina netinkama, nepateikiami jokie konkretūs pavyzdžiai ar pan.), kodėl turi būti panaikinta Rūmų profesinė savivalda ir Rūmų vykdomos viešojo administravimo funkcijos perduotos kitais institucijai.</p> <p>Ypatingai šias abejones sustiprina faktas, jog Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklia tarnyba prie SAM (toliau — VASPVT), kuriai siūloma perduoti Rūmų vykdomas viešojo administravimo funkcijas, įvertinta pagal institucijų pažangos kriterijus (Ūkio ministerijos vykdomas „švieslentes projektas“ 3.43 balais iš 10 galimų balų ir yra D (žemiausioje) kategorijoje (48 pozicijoje iš 54 vertintų valstybės institucijų).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aiškinamajame rašte yra pateikti objektyvūs bei pagrįsti argumentai bei motyvai kodėl viešojo administravimo funkciją (licencijų išdavimą gydytojams odontologams, burnos priežiūros specialistams ir odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas teikiančioms įstaigoms) tikslinga perduoti Valstybinei sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos:</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalį įstaiga prie ministerijos steigama valstybės politikai ministrui pavestose valdymo srityse įgyvendinti ir šios politikos formavimui ir įgyvendinimui aptarnauti. Įgyvendinant šią nuostatą kitų asmens sveikatos priežiūros specialistų (ne gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų) ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų (ne odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų) licencijavimą vykdo Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, viešojo administravimo įgaliojimai, susiję su odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų bei odontologų ir burnos priežiūros specialistų praktikos licencijavimu (valstybės politikos asmens sveikatos priežiūros srityje įgyvendinimu), taip pat turėtų būti pavesti Akreditavimo tarnybai. Pažymėtina, kad Akreditavimo tarnyba vykdo visų kitų asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijuojamos veiklos priežiūrą, be to, ji vykdo ir visų be išimties asmens sveikatos priežiūros įstaigų, įskaitant ir odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės valstybinę priežiūrą, nagrinėja pacientų skundus, registruoja ir prižiūri medicinos priemones (prietaisus) (taip pat susijusias su odontologine veikla). Pastebėtina ir tai, kad Odontologų rūmai kaip asociacija licencijuodama savo narius – gydytojus odontologus ir burnos priežiūros specialistus – ir vykdydama jų licencijuojamos veiklos priežiūrą nuolat yra</p>

		<p>galimo viešųjų ir privačių interesų konflikto grėsmės situacijoje.</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas 2013 m. gegužės 16 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo ir jo pakeitimo įstatymo kai kurių nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nurodė, kad „valstybė privalo sudaryti teises ir organizacines prielaidas veikti tokiai sveikatos apsaugos sistemai, kuri užtikrintų kokybišką ir visiems prieinamą sveikatos priežiūrą <...> vykdydamos šią konstitucinę funkciją valstybės sveikatos politiką formuojančios ir įgyvendinančios valstybės institucijos, be kita ko, turi <...> prižiūrėti sveikatinimo veiklą, kontroliuoti sveikatos priežiūros paslaugų ir vaistų kokybę“, „valstybė taip pat privalo prižiūrėti visų sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ir kontroliuoti jų teikiamų paslaugų kokybę“.</p> <p>Akreditavimo tarnyba vykdo visų kitų asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijuojamos veiklos priežiūrą, be to, ji vykdo ir visų be išimties asmens sveikatos priežiūros įstaigų, įskaitant ir odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės valstybinę priežiūrą, nagrinėja pacientų skundus, registruoja ir prižiūri medicinos priemones (prietaisus) (taip pat susijusias su odontologine veikla). Pastebėtina ir tai, kad Odontologų rūmai kaip asociacija licencijuodama savo narius – gydytojus odontologus ir burnos priežiūros specialistus – ir vykdydama jų licencijuojamos veiklos priežiūrą nuolat yra galimo viešųjų ir privačių interesų konflikto grėsmės situacijoje.</p> <p>Odontologų rūmai nėra panaikinami, jie toliau turi visas galimybes veikti kaip profesinė organizacija.</p> <p>Kas dėl Ūkio ministerijos vertinimo „švieslentės projekto“, tai yra tik pirminis priežiūros institucijų vertinimas ir nemažai priežiūros institucijų yra toje</p>
--	--	---

		<p> kategorijoje kaip ir Valstybinė sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Pastebėtina, kad vienas iš švieslentės tikslų yra padėti identifikuoti esmines problemas bei įvertinti poreikį imtis konkrečių veiksmų situacijai verslo priežiūros srityje gerinti (taigi tai įrankis veiklai tobulinti). Beje, patys Odontologų rūmai net nebuvo vertinti kaip ūkio subjektus prižiūrinti institucija.</p>
11.	<p>(IV) PROJEKTAI KELIA ABEJONIŲ DĖL ATLIKTO POVEIKIO VERTINIMO TURINIO IR APIMTIES TINKAMUMO</p> <p>Rūmams kelia nuostabą tai, jog Projektų lydinčiame administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitoje nurodoma, kad neigiamo poveikio nėra nustatyta.</p> <p>Rūmams kelia abejonių vykdymo veiksmo laikai, trukmės, tarifų paskaičiavimas ir kitos sąlygos, kurios Rūmų nuomone, aprašomos paviršutiniškai, nesurinkus faktinių duomenų ir informacijos.</p> <p>Kadangi Projektais iš esmės pertvarkoma viešojo administravimo sistema, t. y. numatoma perduoti vieno viešojo administravimo subjekto funkcijas kitam, akivaizdu, kad turi būti atliktas išplėstinis poveikio vertinimas. Šio argumento papildomus paaiškinimus Rūmai pateikia V-VII šios vertinamosios analizės dalyse.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vertinimu, kurios kompetencijai priskirtinas administracinės naštos ūkio subjektams vertinimo monitoravimas, Projektų lydinčio dokumentas – Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita – yra tinkama.</p> <p>Projektais nėra iš esmės pertvarkoma viešojo administravimo sistema. Projektais viena viešojo administravimo funkcija (licencijų išdavimas gydytojams odontologams, burnos priežiūros specialistams ir odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas teikiančioms įstaigoms) grąžinama valstybės institucijai, kuri šią funkciją vykdė ir anksčiau.</p>
12.	<p>(V) PROJEKTŲ PRIĖMIMAS PADIDINTŲ ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ VALSTYBEI</p> <p>Rūmai atkreipia dėmesį, kad šiuo metu būdami profesinės savivaldos institucija, vykdančia viešojo administravimo funkcijas, Rūmai pilnai išlaiko save (nario mokesčiai, kiti narių ir juridinių asmenų mokėjimai).</p> <p>Lietuvos valstybė, delegavusi Rūmams viešojo administravimo funkcijas, nei karto nuo Rūmų įsteigimo dienos neprisidėjo prie šių funkcijų išlaikymo.</p> <p>Darytina išvada, kad priėmus Projektus, VASPVT turi būti perduota ne tik Licencijavimo funkcija, bet ir visos kitos viešojo administravimo funkcijos, kurias šiuo metu vykdo Rūmai. Akivaizdu, kad pilnos apimties funkcijų perdavimas pareikalautų daugiau negu 2 papildomų etatų visoms iš Rūmų perimamoms funkcijoms vykdyti. Šią išvadą Rūmai grindžia tuo, kad Rūmai, licencijuodami ir atlikdami licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą subjektams teikia metodinę pagalbą, renka daug informacijos iš viešai prieinamų registrų, veikia operatyviau ir nuosekliau, kas pareikalauja bent trigubai daugiau asmenų, negu teigia SAM ir VASPVT. Tai reiškia, kad perduodant Rūmų vykdomas viešojo administravimo funkcijas, turi būti užtikrintas toks pats</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Odontologų rūmai nevykdo kitų viešojo administravimo funkcijų kaip tik licencijavimas ir licencijuojamos veiklos priežiūra, todėl jie neturi ką daugiau perduoti.</p> <p>Akreditavimo tarnyba yra veikianti viešojo administravimo institucija, turi sukūrusi fizinių ir juridinių asmenų licencijavimo infrastruktūrą (turi žmogiškuosius išteklius, informacines sistemas ir kt.), todėl Akreditavimo tarnyboje odontologų ir burnos priežiūros specialistų bei odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų licencijavimui reikės skirti dvi papildomas pareigybės.</p> <p>Pastebėtina, kad odontologai, burnos priežiūros specialistai ir juridiniai asmenys vietoj Odontologų rūmams šiuo metu mokamo atlygio už licencijos išdavimą, mokės valstybės rinkliavą už Akreditavimo tarnybos išduodamas licencijas.</p>

	teikiamų administracinių paslaugų kokybės lygis, o tam neužteks 2 papildomų etatų.																	
13.	<p>(VI) PROJEKTŲ PRIĖMIMAS PADIDINTŲ FINANSINĘ NAŠTĄ VALSTYBEI</p> <p>Rūmai atkreipia dėmesį, kad viešojo administravimo funkcijoms, patikėtoms Rūmams įgyvendinti ir vykdyti, nuo 2004 metų Rūmai investavo virš 2 mln. Eurų. Šią sumą sudaro:</p> <ul style="list-style-type: none">(i) turto nustatytoms viešojo administravimo funkcijoms vykdyti įsigijimas;(ii) turto išlaikymas;(iii) darbo užmokestis ir atitinkami mokesčiai;(iv) informacinių sistemų, reikalingų viešojo administravimo funkcijoms vykdyti, sukūrimas ir palaikymas;(v) kitos būtinosios sąnaudos. <p>Akivaizdu, kad Rūmai, kaip profesinės savivaldos atstovas, kuriam valstybė delegavo viešojo administravimo funkcijų atlikimą, tačiau 14 metų tam neskirdavo finansavimo, Projektams priėmus, įgytų teisę reikalauti iš valstybės visų patirtų sąnaudų atlyginimo.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Niekuo nepagrįstas reikalavimas. Odontologų rūmai patys nurodo, kad „Rūmai pilnai išlaiko save (nario mokesčiai, kiti narių ir juridinių asmenų mokėjimai)“, t. y. renka mokesčius iš savo narių, ima mokesčius už licencijų išdavimą, patikslinimą. Nesuprantama, kodėl ir koku pagrindu valstybė jiems turėtų grąžinti jų panaudotas iš odontologų ir burnos priežiūros specialistų surinktas lėšas.</p>																
14.	<p>(VII) PROJEKTŲ PRIĖMIMAS PADIDINTIEJ FINANSINĘ NAŠTĄ SVEIKATOS PRIEŽIVROS SPECIALISTAMS (FIZINIAMS ASMENIMS) IR ĮSTAIGOMS</p> <p>Rūmai atliko siūlomų Projektų finansinės naštos analizę sveikatos priežiūros specialistams ir įstaigoms. Analizės rezultatai byloja, kad:</p> <p>(i) Rūmų išduodamų licencijų kainos yra mažesnės, negu valstybės rinkliavos už VASPVT išduodamas licencijas, t. y.:</p> <table><tr><th>Eil. Nr.</th><th>LICENCIJAVIMO MOKESČIAI</th><th>LR OR</th><th>VASPVT</th></tr><tr><td>1</td><td>Asmens licencija:</td><td></td><td></td></tr><tr><td>1.1</td><td>Kai profesinė kvalifikacija įgyta prieš 2 metus ir anksčiau</td><td>19,00</td><td>27,00</td></tr><tr><td>1.2</td><td>Jeigu taikytinas kitoje valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas</td><td>19,00</td><td>45,00</td></tr></table>	Eil. Nr.	LICENCIJAVIMO MOKESČIAI	LR OR	VASPVT	1	Asmens licencija:			1.1	Kai profesinė kvalifikacija įgyta prieš 2 metus ir anksčiau	19,00	27,00	1.2	Jeigu taikytinas kitoje valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas	19,00	45,00	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Odontologų rūmai pateikia nekorektiškus duomenis apie rinkliavos dydžius už Akreditavimo tarnybos išduodamas ir tikslinamas licencijas. Pagal aktualią Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo, patvirtinto 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458, redakciją, rinkliavos dydžiai yra šie:</p> <ul style="list-style-type: none">3.12. bendrosios slaugos praktikos, akušerijos praktikos ar medicinos praktikos licencijos išdavimą3.12.1. jeigu taikytinas kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas 453.12.2. jeigu netaikytinas kitoje Europos Sąjungos
Eil. Nr.	LICENCIJAVIMO MOKESČIAI	LR OR	VASPVT															
1	Asmens licencija:																	
1.1	Kai profesinė kvalifikacija įgyta prieš 2 metus ir anksčiau	19,00	27,00															
1.2	Jeigu taikytinas kitoje valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas	19,00	45,00															

2	Asmens Licencijos duomenų tikslinimas	10,00	18,00
3	Asmens licencijos dublikato išdavimas:		
3.1	Atsiimant licenciją išdavimo vietoje	10,00	16,00
3.2	Siunčiant licenciją paštu	17,00	23,00
4	Istaigos licencija		
4.1	Popierinės formos licencija atsiimant vietoje	58,00	67,00
4.2	Siunčiant licenciją paštu	65,00	75,00
5	Istaigos licencijos dublikato išdavimas:		
5.1	Atsiimant licenciją išdavimo vietoje	10,00	13,00
5.2	Siunčiant licenciją paštu	17,00	21,00

(ii) Rūmų organizuojami profesinės kvalifikacijos kėlimo renginiai yra tam tikrais atvejais keliasdešimt kartų pigesni, negu išorinių tokio kvalifikacijos kėlimo organizatorių. Šio palyginimo rezultatus Rūmai pateikia toliau išdėstytoje lentelėje:

	Rūmų renginiai	Kiti organizatoriai	Rūmų renginiai	Nario mokestis	Viso išlaidos	Kiti organizatoriai	Sutaupyta per 5 metus
	1-nos val. kaina		5 metų išlaidos			5 metų išlaidos	
Gydytojas odontologas / 120 val.	4,90	32,40	588,00	290,00	878,00	3888,00	3010,00

valstybėje narėje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimo procesas:

3.12.2.1. pateikiant deklaraciją 16

3.12.2.2. pateikiant paraišką 27

3.13. bendrosios slaugos praktikos, akušerijos praktikos ar medicinos praktikos licencijos duomenų patikslinimą 18

3.14. bendrosios slaugos praktikos, akušerijos praktikos ar medicinos praktikos popierinės formos licencijos dublikato išdavimą:

3.14.1. atsiimant licenciją išdavimo vietoje 16

3.14.2. siunčiant licenciją paštu 23

Didžioji išduodamų licencijų dalis yra išduodama pagal deklaraciją ir šios Akreditavimo tarnybos teikiamos paslaugos rinkliavos mokestis yra 16 eurų, o ne 27 eurai, kaip nurodo Odontologų rūmai. Odontologų rūmai yra nustatę vienodą 19 eurų mokestį visiems pareiškėjams, nepriklausomai nuo to, kada jie įgiję profesinę kvalifikaciją.

Akreditavimo tarnybos išduodamos licencijos yra elektroninės ir dauguma atvejų licencijos tikslinimas atliekamas vykdant licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą - šiuo atveju valstybės rinkliavos licencijos turėtoji nereikia mokėti, nes duomenys atsinaujina automatiškai dėl registro sąsajos su Gyventojų registru. Rinkliavą už licencijos rekvizitų patikslinimą tenka mokėti tik pavieniams licencijos turėtojams, kurie

Dantų technikas / 60 val.	3,99	19,60	239,40	215,00	454,40	1176,00	721,60
Burnos higienistas / 60 val.	3,22	13,82	193,20	85,00	278,20	829,20	551,00
Gyd. odontologo padėjėjas / 50 val.	3,24	9,09	162,00	70,00	232,00	454,50	222,50

pageidauja (bet neprivalo) 5 metų laikotarpiu tarp jau atliktos ir artimiausios kitos licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūros datų pasitikslinti licencijos rekvizitus. Tuo tarpu Odontologų rūmai apmokestina kiekvieną licencijos tikslinimą.

Akreditavimo tarnybos išduodamos licencijos yra elektroninės, o dublikatų išdavimas numatytas tik popierinių išduotų licencijų. Praktiškai licencijos turėtojai nebesikreipia į Akreditavimo tarnybą dėl licencijos dublikatų išdavimo.

Kitoje šalyje įgytos profesinės kvalifikacijos pripažinimą (ir odontologų bei burnos priežiūros specialistų) vykdo SAM, o ne Odontologų rūmai.

Odontologų rūmai apmokestinę yra ir licencijos galiojimo sustabdymo panaikinimo paslauga (Akreditavimo tarnyba tokios paslaugos nėra apmokestinusi). Odontologų rūmuose licencijos galiojimo stabdymo pagrindu laikomas ir nesumokėtas nario mokestis.

Dėl Rūmų organizuojamų gydytojų odontologų ir burnos priežiūros specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo, tai Projektai visiškai nėra su tuo susiję. Licencijas išduodanti institucija nei organizuoja, nei vykdo profesinės kvalifikacijos tobulinimo renginių, nei kaip nors įtakoja pareiškėjus ar licencijos turėtojus rinktis vienus ar kitus tobulinimo renginių organizatorius ir vykdytojus. Sveikatos priežiūros specialistų tobulinimąsi reglamentuojančių teisės aktų nuostatos sudaro sąlygas licencijos turėtojams laisvai rinktis tobulinimosi renginių organizatorių vykdomus renginius, atitinkančius teisės aktų reikalavimus. Taigi priėmus Projektus ir Rūmams nustojus licencijuoti gydytojus odontologus ir burnos priežiūros specialistus, Rūmai ir toliau galės rūpintis šių specialistų profesinės kvalifikacijos kėlimu.

15. (VIII) PROJEKTŲ PRIĖMIMAS SUMAŽINTŲ ŠIUO METU ATLIEKAMĄ ODONTOLOGIJOS PASLAUGŲ RINKOS KONTROLĘ BEI PRIEŽIŪRĄ
Skirtingai negu teigiama Projektų lydimuosiuose dokumentuose, odontologinių paslaugų kontrolė ir priežiūra, panaikinus Rūmus ir perdavus Rūmų viešojo

Neatsižvelgta .

Odontologų rūmų statistika yra nekorektiška.

Akreditavimo tarnyba 2018 m. iš viso atliko: 112 planinių patikrinimų ir 269 neplaninius patikrinimus (28 iš jų įstaigos veiklos vietoje)

	<p>administravimo funkcijas VASPVT, nepagerėtų, o priešingai pablogėtų (suprastėtų) odontologijos rinkos (įstaigų) veiklos kontrolė, nes Rūmai patikrina 4 kartus daugiau sveikatos priežiūros įstaigų, negu VASPVT (2018 metų statistikos duomenims, VASPVT atliko 28 patikrinimus (14 planinių, 14 neplaninių), o Rūmai – 105 patikrinimus (32 neplaniniai, 73 – planiniai). Atkreiptinas dėmesys, kad Rūmai tikrina tikslingai odontologijos sektorių, o VASPVT visas likusias Lietuvos gydymo įstaigas.</p> <p>Akivaizdu, jog pateikta statistika neginčijamai parodo, kad Rūmų vykdoma priežiūra ir kontrolė, kaip ir bet kokios kitos profesinės savivaldos, yra efektyvesnė, našesnė ir produktyvesnė.</p>	<p>Akreditavimo vykdo ir visų be išimties asmens sveikatos priežiūros įstaigų, įskaitant ir odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės valstybinę priežiūrą, nagrinėja visus pacientų skundus.</p> <p>Be to pažymėtina, kad Odontologų rūmai odontologijos rinkos (įstaigų) veiklos kontrolę iš esmės pradėjo tik paskutiniaisiais metais</p>
16.	<p>(VIII) PROJEKTŲ PRIĖMIMAS TURĖTŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PACIENTŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGAI.</p> <p>Rūmai atkreipia dėmesį, kad vienas iš profesinės savivaldos privalumų – išsamus, gilus ir nuoseklus vartotojų (klientų, pacientų) skundų nagrinėjimas, kadangi tik atitinkamos profesijos žinovai, specialistai gali kvalifikuotai nagrinėti savo srities klausimus.</p> <p>Priėmus Projektus ir panaikinus Rūmų vykdomas viešojo administravimo funkcijas (įskaitant pacientų skundų nagrinėjimą), pacientų skundų ir/ar prašymų tyrimas nebus pilnavertis. Atkreiptinas dėmesys, kad tiek SAM, tiek VASPVT nuolat kreipiasi į Rūmus, pateikdami pacientų skundus vertinti arba prašydami pateikti Rūmų pastabas ir atsakymus dėl pacientų keliamų reikalavimų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p><u>Akreditavimo tarnyba</u> vykdo visų kitų asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijuojamos veiklos priežiūrą, be to, ji vykdo ir visų be išimties asmens sveikatos priežiūros įstaigų, įskaitant ir odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės valstybinę priežiūrą, nagrinėja visus pacientų skundus, registruoja ir prižiūri medicinos priemones (prietaisus) (taip pat susijusias su odontologine veikla).</p> <p>Odontologų rūmai nėra įgalioti nagrinėti pacientų skundus, jiems nėra suteikta ši viešojo administravimo funkcija, todėl šie teiginiai yra nekorektiški.</p>
17.	<p>(X) NEPALAIKOMI ES KOMPETENTINGŲ ORGANIZACIJŲ</p> <p>Rūmai atkreipia dėmesį, kad Europos odontologų taryba (toliau — EOT) (organizacija, patarianti Europos Komisijai) išsakė savo pastabas ir abejones SAM, Seimui, Lietuvos Prezidentei ir kitoms institucijoms raštu dėl siūlomo Rūmų naikinimo. Anot EOT, Projektų priėmimas prieštarauja tarptautiniams dokumentams, ES teisės aktams, Europos Teisingumo Teismo praktikai, o taip pat pakenkti Lietuvos reputacijai ES valstybėse bei kitose šalyse.</p> <p>Rūmai pateikia EOT raštą bei jo vertimą į lietuvių kalbą kaip šios ataskaitos priedą</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pateikiama tik vienos suinteresuotos organizacijos nuomonė, kurioje tik siūloma nekeisti esamo reglamentavimo, tačiau šios organizacijos <u>rašte nėra nurodoma, kad</u> projektai prieštarauja tarptautiniams dokumentams, ES teisės aktams, Europos Teisingumo Teismo praktikai, taip pat kad jie gali pakenkti Lietuvos reputacijai ES valstybėse bei kitose šalyse. Be to, Europos odontologų tarybos rašte akcentuojamas tęstinis profesinis tobulėjimas, tuo tarpu projektu siūloma Akreditavimo tarnybai iš Odontologų rūmų perduoti tik licencijavimo funkciją. Odontologų ir burnos priežiūros specialistų pareiga tobulinti profesinę kvalifikaciją numatyta projekte, o Odontologų rūmų įstatymo 3 straipsnio 3 punkte</p>

		paliekamas Odontologų rūmų uždavinys rūpintis odontologinės veiklos Lietuvos Respublikoje plėtra, pacientų švietimu, odontologų profesiniu mokymu ir kvalifikacijos kėlimu, medicinine kultūra.
18.	<p>(XI) PROJEKTAI KELIA ABEJONIŲ DĖL ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖKŪROS ĮSTATYMO REIKALAVIMAMS</p> <p>Rūmai atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymu, teisės akto projektas turi atitikti šias sąlygas:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Siūlomas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, proporcingas, nuoseklus ir išsamus; (ii) Turi būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas ir pateikta išvada (formaliai pateikta, tačiau neatspindi realaus poveikio); (iii) kiti teisės aktuose nustatyti kartu su teisės akto projektu privalomi parengti ir pateikti teisės aktą priimančiam subjektui dokumentai — nėra jokių įrodymų, įvertinimų, sąlygų, argumentų ir pan., kodėl reikia naikinti Rūmų profesinę savivaldą ir perduoti Rūmų vykdomas viešojo administravimo funkcijas VASPVT. 	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projektai atitinka nurodytus reikalavimus.</p> <p>Teisingumo ministerija, kurios kompetencijai priskirtas atitikties Lietuvos respublikos teisėkūros įstatymui vertinimas, tokių pastabų nepateikė</p>

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Teisėkūros ir teisinio vertinimo
skyriaus vedėja

Rita Cicėnienė

2019-01-22

2019-01-14